

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Keva

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om Keva ändras. Det föreslås att välfärdsområdena får företrädare i Kevas förvaltning så att företrädare för kommunerna och välfärdsområdena till fullmäktiges sammansättning och till styrelsen väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation och välfärdsområdena gemensamt. Vid förordnande av kommunernas och välfärdsområdenas fullmäktigeledamöter ska det sammanlagda resultatet av kommunalvalet och välfärdsområdesvalet, vilka hålls samtidigt från och med 2025, beaktas. Dessutom föreslås det att yrkeshögskoleaktiebolagens möjlighet att fortsätta som medlemssamfund i Keva förlängs även efter 2025 fram till utgången av 2035.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Förvaltning.....	3
2.2 Yrkehögskolorna som Kevas medlemssamfund.....	4
3 Målsättning.....	5
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	5
5 Alternativa handlingsvägar.....	7
6 Remissvar.....	7
7 Specialmotivering.....	8
8 Ikraftträdande.....	10
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	10
LAGFÖRSLAG.....	11
om ändring av lagen om Keva.....	11
BILAGA.....	13
PARALLELLTEXT.....	13
om ändring av lagen om Keva.....	13

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Riksdagen antog i juni 2021 lagar om inrättande av välfärdsområden och lagstiftning om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet. Organiseringsansvaret för social- och hälsovården samt räddningsväsendet överförs från och med ingången av 2023 från kommuner och samkommuner till välfärdsområden. Ungefär hälften av den personal som är anställd hos Kevas nuvarande medlemssamfund övergår till anställning inom välfärdsområdena och samtidigt blir välfärdsområdena medlemssamfund i Keva. Därför ska välfärdsområdena och välfärdssammanslutningarna i fortsättningen vara företrädare i Kevas förvaltning. Till lagen om Keva fogades genom lag 292/2017 en bestämmelse med stöd av vilken de yrkeshögskoleaktiebolag som var medlemssamfund i Keva den 1 april 2017 har rätt att kvarstå som medlemssamfund i Keva till utgången av 2025 oberoende av ändringar i bolagens ägarförhållanden. I yrkeshögskoleaktiebolagen finns det efter 2025 fortfarande fler än 230 anställda som skulle vara berättigade till tilläggs pensionsförmåner för den offentliga sektorn om deras arbete hos ett medlemssamfund i Keva fortsätter fram till pensioneringen utan avbrott.

1.2 Beredning

Regeringens proposition har beretts vid finansministeriet. Under beredningen har centrala aktörer hörts om förslagen till ändring av bestämmelserna om Kevas förvaltning vid ett möte för samråd och diskussion den 1 november 2021.

Utkastet till regeringsproposition var på remiss i tjänsten utlåtande.fi 31.5–10.8.2022. Utlåtanden om utkast till proposition begärdes bland annat av Keva, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT, Finlands Kommunförbund rf, Finansinspektionen, Finansiella ry, Pensionsskyddscentralen, arbetstagarorganisationerna (Julkisen alan unioni JAU ry, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Social- och hälsovårdens förhandlingsorganisation Sote rf), riksdagspartierna, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, välfärdsområdena och de största städerna. Även andra aktörer än de som begäran om utlåtande sändes till fick yttra sig. Finansministeriet fick 14 utlåtanden. Utlåtandena och ett sammandrag av dem kan läsas i [Statsrådets tjänst för projektinformation med identifieringskoden VM137:00/2021](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Förvaltning

Kevas fullmäktige övervakar Kevas förvaltning och verksamhet. Fullmäktige väljer ledamöter och suppleanter i styrelsen och en revisor, fastställer bokslutet, beslutar om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och andra redovisningsskyldiga, godkänner budgeten och en verksamhets- och ekonomiplan. Dessutom beslutar fullmäktige om medlemssamfundens betalningsandelar och de förtroendevaldas arvoden.

Keva har 30 fullmäktigeledamöter som var och en har en personlig suppleant. Finansministeriet förordnar fullmäktigeledamöterna för fyra år i sänder. Sex fullmäktigeledamöter och suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av de huvudavtalsorganisationer som anges i kommunernas huvudavtal. Fyra fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland

personer som föreslagits av kommunala arbetsmarknadsverket, det vill säga Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT. Av de övriga fullmäktigeledamöterna och suppleanterna förordnas tjugo bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation så att kommunerna, samkommunerna och de olika landsdelarna är jämnt företrädda i fullmäktige. Vid förordnandet av kommunernas och samkommunernas fullmäktigeledamöter och suppleanter ska hänsyn tas till de olika gruppernas andel röster vid kommunalvalet i enlighet med den proportionalitetsprincip som följer av vallagen (714/1998).

Kevas verksamhet leds och utvecklas av Kevas styrelse, som också bevakar Kevas intressen. Styrelsen består av elva ledamöter, var och en med en personlig suppleant. Tre av styrelseledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av de huvudavtalsorganisationer som anges i kommunernas huvudavtal. Två av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT. Sex av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation.

Styrelsen och dess ledamöter ska uppfylla de behörighetskrav som anges i lagen om Keva. Varje ledamot som blir vald till styrelsen förutsätts vara väl ansedd och ledamoten ska ha god sakkunskap om arbetspensionsförsäkringsverksamhet. Dessutom ska styrelsen objektivt sett ha god kollegial sakkunskap om placeringsverksamhet. Placeringsverksamheten är en del av Kevas lagstadgade uppgift och vid genomförandet av den förvaltar Keva betydande placeringstillgångar. Det är viktigt att styrelsen har god sakkunskap om placeringsverksamhet, eftersom styrelsen beslutar om placeringen av medlen i Kevas pensionsansvarsfond eller kan överföra sin beslutanderätt till tjänsteinnehavare och arbetstagare vid Keva på det sätt som anges i Kevas förvaltnings- och ledningssystem. Till placeringsverksamheten hör utöver planering av, förvaltning av och beslutsfattande i fråga om placeringsverksamheten även till exempel riskhantering, intern kontroll och revision. Styrelsen sakkunskap om placeringsverksamhet har därmed betydelse för skötseln av Kevas uppgifter som helhet. Vid valet av Kevas styrelse bör de aktörer som ställer upp kandidater sträva efter att beakta de behörighetskrav som enligt lag ställs på styrelseledamöter när de ställer upp kandidater. Kevas fullmäktige väljer styrelse för en mandatperiod på två år.

Utöver de behörighetskrav som föreskrivs för styrelsen i lag är det möjligt att vid bildandet av styrelsens sammansättning ta hänsyn till kommunalvalsresultatet i enlighet med den proportionalitetsprincip som följer av vallagen. I de bestämmelser som gäller styrelsens sammansättning föreskrivs det inte uttryckligen att proportionalitetsprincipen ska beaktas, men i praktiken beaktas kommunalvalsresultatet när kommunernas företrädare i styrelsen väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation.

Kevas fullmäktige valdes efter det kommunalval som hölls i juni 2021 för en mandatperiod på fyra år, mandatperioden är 1.9.2021–31.8.2025. Av fullmäktigeledamöterna har 20 stycken valts bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation, det vill säga Kommunförbundet, på basis av kommunalvalsresultatet. Keva fullmäktige valde Kevas styrelse för en mandatperiod på två år som inleddes den 1 september 2021. Av styrelseledamöterna har sex stycken valts bland personer som föreslagits av Kommunförbundet.

2.2 Yrkehögskolorna som Kevas medlemssamfund

Kevas medlemssamfund är direkt med stöd av lagen kommunerna, samkommunerna, Keva, Kommunernas garanticentral, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och, från och

med den 1 januari 2023, välfärdsområdena och välfärdssammanslutningarna. Även sådana sammanslutningar som kommunerna har bestämmande inflytande över kan vara medlemssamfund i Keva.

Med stöd av en lagändring 2017 kunde ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) och som var medlemssamfund i Keva den 1 april 2017 kvarstå som medlemssamfund i Keva till utgången av 2025 oberoende av ändringar i bolagets ägarförhållanden. Syftet med ändringen var att trygga att tilläggs pensionsskyddet för den offentliga sektorn bibehålls för de anställda vid yrkeshögskolorna. Personer som har börjat arbeta före 1993 och vars arbete vid ett medlemssamfund i Keva eller hos staten har fortsatt utan avbrott fram till pensionsåldern eller den yrkesbaserade pensionsåldern har tjänat in tilläggs pensionsskydd.

De yrkeshögskolor som är medlemssamfund i Keva har cirka 10 000 anställda, av vilka cirka 400 för närvarande har tilläggs pensionsskydd.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att göra det möjligt för välfärdsområdena att vara företrädare i både Kevas fullmäktige och styrelse.

Dessutom är syftet med propositionen att göra det möjligt för de yrkeshögskoleaktiebolag som redan är medlemssamfund i Keva att kvarstå som medlemssamfund i Keva även efter 2025 tills de personer som har rätt till tilläggs pensionsskydd har gått i pension.

4 Förslagen och deras konsekvenser

I denna proposition föreslås det att välfärdsområdena ska vara företrädare i Kevas förvaltning. Kommunernas och välfärdsområdenas företrädare i fullmäktige och i styrelsen ska väljas bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation och välfärdsområdena gemensamt. Vid förordnande av kommunernas och välfärdsområdenas fullmäktigeledamöter och suppleanter ska det sammanlagda resultatet av kommunalvalet och välfärdsområdesvalet beaktas.

Välfärdsområdena inledde sin verksamhet den 1 juli 2021. Från och med ingången av 2023 överförs ansvaret för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster samt räddningsväsendet till välfärdsområdena. Sammansättningen i Kevas förvaltning förnyades hösten 2021 efter kommunalvalet i juni 2021. För att trygga kontinuiteten är det ändamålsenligt att i egentlig mening förnya sammansättningen i Kevas fullmäktige först efter kommunalvalet och välfärdsområdesvalet som hålls samtidigt 2025. Då kan det sammanlagda valresultatet beaktas vid valet av Kevas fullmäktige. Detta innebär att de ledamöter i Kevas fullmäktige som valdes 2021 fortsätter till slutet av sin mandatperiod.

Den tvååriga mandatperioden för Kevas styrelse, som inledde sin verksamhet i september 2021, löper ut vid utgången av augusti 2023. Vid valet av Kevas nya styrelse 2023 väljs sex av ledamöterna och deras suppleanter bland personer som föreslagits av Kommunförbundet och välfärdsområdena gemensamt. Vid valet av de ledamöter till styrelsen som föreslagits av Kommunförbundet och välfärdsområdena är det möjligt att tillämpa den proportionalitetsprincip som följer av vallagen, vilket för närvarande har varit praxis vid valet av de ledamöter som föreslagits av kommunerna. Vid valet av den nya styrelsen 2023 finns det dock ännu inte tillgång till det sammanlagda valresultatet från kommunalvalet och välfärdsområdesvalet, vilka förrättas samtidigt. Då kan styrelsens sammansättning bildas till exempel genom att beakta resultatet av kommunalvalet 2021 och resultatet av välfärdsområdesvalet 2022. Det är i sista hand fullmäktige som avgör på vilken grund sammansättningen för nästa styrelse bildas.

Förslaget har i fråga om ändringar i förvaltningen inga ekonomiska, verksamhetsmässiga eller personalrelaterade konsekvenser. Förslaget har konsekvenser enbart för Kevas förvaltning. Den andel ledamöter i Kevas styrelse och fullmäktige som i nuläget föreslagits av kommunernas centralorganisation ska enligt förslaget ändras så att kommunerna eller välfärdsområdena inte ska tilldelas separata företrädare. Den föreslagna ändringen har inte heller några konsekvenser för representationen för arbetsmarknadens parter i Kevas förvaltning.

Bland de anställda vid de yrkeshögskolor som är medlemssamfund i Keva finns det för närvarande cirka 400 personer med tilläggs pensionsförmåner som kvarstår om dessa personers anställningsförhållande fortsätter inom kommunernas och välfärdsområdenas pensionssystem tills de uppnår pensionsåldern. Av dessa personer uppnår knappt 170 sin pensionsålder före utgången av 2025. Därefter finns det fortfarande fler än 230 personer som har gällande tilläggs pensionsförmåner. Förslaget säkerställer att pensionsskyddet för personalen vid yrkeshögskolorna förblir oförändrat så länge tilläggs pensionsförmånerna fortfarande är i kraft. De sista anställda vid yrkeshögskolorna som är berättigade till tilläggs pensionsförmåner uppnår sin pensionsålder under 2035. Vid de yrkeshögskolor där det hittills har gjorts ägararrangemang som påverkar behörigheten att kvarstå som medlemssamfund i Keva arbetar det i nuläget cirka 100 personer som är berättigade till tilläggs pensionsförmåner. Utan den föreslagna ändringen skulle dessa cirka 100 personer förlora sina tilläggs pensionsförmåner efter utgången av 2025.

Den offentliga sektorns tilläggs pensionsförmåners inverkan på pensionsbeloppet för en enskild person bland de 100 personer som har rätt till tilläggs pension är i genomsnitt över 60 euro per månad (enligt nivån för 2022). De intjänade tilläggs pensionsförmånerna har således en tydlig inverkan på en persons pensionsskydd som helhet. När det gäller samtliga 400 personer som är berättigade till tilläggs pensionsförmåner och som är anställda vid yrkeshögskolor är beloppet av den genomsnittliga tilläggs pensionsförmånen cirka 55 euro per månad.

Vid yrkeshögskolorna finns det av historiska orsaker också personer som har tjänat in tilläggs pensionsskydd vid läroanstalter som omfattades av lagen om statens pensioner innan de kommunaliserades. Båda dessa intjänade belopp har beaktats i siffrorna ovan, eftersom pensionsskyddet i fråga om båda dessa intjänade belopp beror på den aktuella yrkeshögskolans nuvarande medlemskap i Keva. Totalt uppgår kapitalvärdet av dessa eventuella förlorade pensioner efter att giltighetstiden för den undantagsbestämmelse som gäller för närvarande har löpt ut (från ingången av 2026) till något över 1,7 miljoner euro, varav det pensionsskydd som tjänats in vid medlemssamfund i Keva är cirka 1,4 miljoner euro. Den resterande delen, cirka 0,3 miljoner euro, är pensionsskydd som tjänats in inom statens pensionssystem.

Om propositionen inte genomförs förlorar de anställda vid sådana yrkeshögskolor som redan på grund av ägararrangemangen inte är behöriga som medlemssamfund i Keva, det vill säga cirka 100 personer, sina intjänade tilläggs pensionsförmåner. Dessutom skulle de anställda vid sådana yrkeshögskolor som eventuellt till följd av senare ägararrangemang övergår till att inte uppfylla förutsättningarna för att vara ett medlemssamfund i Keva även förlora sina intjänade tilläggs pensionsförmåner. Detta kan högst gälla cirka 130 personer. Yrkeshögskolorna kan genom egna beslut skaffa ersättande försäkringsskydd hos ett livförsäkringsbolag för dem som förlorar sin tilläggs pension. Detta ökar yrkeshögskolorna kostnader jämfört med möjligheten att kvarstå som medlemssamfund i Keva. Parterna i ägararrangemanget kan även ställa detta som ett villkor för ägarbytet. Detta kan dock inverka på om man beslutar sig för att genomföra ägararrangemangen oberoende av deras övriga potentiella fördelar.

5 Alternativa handlingsvägar

Ett alternativ till denna proposition är att genomföra en reform av Kevas förvaltning från ingången av 2023. Detta är dock problematiskt, eftersom välfärdsområdenas verksamhet fortfarande håller på att inledas och det ännu inte har utformats några tillvägagångssätt för tillsättande av gemensamma företrädare. Välfärdsområdena har fortfarande inte någon gemensam intressebevakningsorganisation och det är inte heller känt om någon sådan organisation kommer att bildas. Dessutom har Kevas förvaltningsorgan bytts ut hösten 2020 till följd av en lagändring och hösten 2021 på basis av kommunalvalet 2021. Med beaktande av Kevas ställning som den största pensionsanstalten och de betydande placeringstillgångarna är det inte önskvärt att dess förvaltningsorgan ständigt byts ut.

Ett alternativ till den ändring som gäller yrkeshögskoleaktiebolagen är att det inte görs någon ändring alls. Detta skulle innebära att möjligheten för yrkeshögskolor i aktiebolagsform att vara medlemmar i Keva upphör vid utgången av 2025 i fråga om de yrkeshögskoleaktiebolag vilkas bestämmande inflytande enligt innehav inte finns hos ett bolag i offentlig ägo i enlighet med 3 § i lagen om Keva.

Då skulle yrkeshögskoleaktiebolagen från och med ingången av 2026 vara tvungna att teckna pensionsförsäkringar hos ett arbetspensionsförsäkringsbolag inom det privata pensionsskyddet. I fråga om de arbetstagare som är berättigade till tilläggspensionsskydd innebär detta att tilläggspensionsskyddet förloras om inte yrkeshögskoleaktiebolaget tecknar en försäkring som täcker det frivilliga tilläggspensionsskyddet.

6 Remissvar

Samtliga remissinstanser som yttrade sig i ärendet understödde förslagen om att inkludera företrädare för välfärdsområdena i Kevas förvaltning. Enstaka remissinstanser föreslog dock vissa preciseringar av förslagen till ändring av förvaltningen eller av motiveringarna till dem.

Keva och social- och hälsovårdsministeriet fäste uppmärksamhet vid att det i propositionen förblir oklart hur sammansättningen av den styrelse som väljs 2023 fastställs. Kommunalvalet och välfärdsområdesvalet förrättades inte ännu samtidigt 2023, så ett sammanlagt valresultat skulle inte vara tillgängligt som grund för valet av styrelse.

Helsingfors stad, Svenska folkpartiet i Finland r.p., Gröna förbundet r.p. föreslog att Helsingfors kommunalvalsresultat ska beaktas som valresultat från både kommunalvalet och välfärdsområdesvalet i det totala resultatet av kommunalvalet och välfärdsområdesvalet, vilka förrättas samtidigt, på basis av det ansvar som Helsingfors stad har för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster och räddningsväsendet. Dessutom föreslog Helsingfors stad att motiveringen till propositionen eller lagförslagen preciseras så att företrädarna för kommunerna och välfärdsområdena i Kevas förvaltning ska väljas bland personer som föreslagits av Kommunförbundet, välfärdsområdena och Helsingfors stad gemensamt.

Bland remissinstanserna var det endast Finansiella ry som motsatte sig det förslag som gör det möjligt för yrkeshögskoleaktiebolagen att kvarstå som medlemsamfund i Keva fram till utgången av 2035. Enligt utlåtandet kommer kostnaderna för tilläggspensionsskyddet för yrkeshögskolor i aktiebolagsform i praktiken att betalas av kommunerna och välfärdsområdena via den utjämningsavgift som de i egenskap av medlemsamfund i Keva ska betala och som till exempel aktiebolag inte betalar. Ändringen föreslås gälla endast en liten grupp försäkrade vars pensionsskydd kan skötas genom att ett ersättande försäkringsskydd köps av ett livförsäkrings-

bolag. I utlåtandet påpekades det dessutom att de merkostnader som uppstår för yrkeshögskolorna jämfört med möjligheten att kvarstå som medlemssamfund i Keva inte har beskrivits närmare i motiveringen.

Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf och Tehy rf föreslog också ändringar i de bestämmelser som gäller fastställande av hur löntagarna företräds bland arbetsmarknadsparterna i Kevas förvaltning. Enligt utlåtandena bör företräddandet fastställas på basis av de nuvarande förhandlingsorganisationerna (Social- och hälsovårdens förhandlingsorganisation Sote rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Julkisen alan unioni JAU ry), och inte på basis av ställningen som huvudavtalsorganisation som fastställs i kommunsektorns huvudavtal. Personalen förblir då företrädd som för närvarande oberoende av vem som är huvudavtalsorganisation.

Finansinspektionen ansåg att behovet av och förutsättningarna för den kompetens som krävs av Kevas styrelse och fullmäktige ska meddelas de aktörer som ställer upp kandidater redan innan personerna väljs. I propositionen ska uppmärksamhet fästas vid hur tillräcklig kompetens i praktiken garanteras när kandidater ställs upp och väljs. Utifrån remissvaren preciserades valet av Kevas styrelse 2023 i motiveringen till propositionen. Dessutom kompletterades motiveringen med en skrivning om att det vid valet av styrelse ska vara möjligt att beakta det sammanlagda valresultatet, även om det i lagen inte särskilt föreskrivs att den proportionalitetsprincip som följer av vallagen ska tillämpas på styrelsens sammansättning. Till motiveringen till propositionen fogades dessutom ett omnämmande av de kompetenskrav som förutsätts av Kevas styrelse. Dessutom kompletterades motiveringen med att resultatet av kommunalvalet i Helsingfors ska beaktas vid beräkningen av röstandelarna när det gäller det sammanlagda resultatet av kommunalvalet och välfärdsområdesvalet. På basis av remissvaren preciserades också hur de arbetsmarknadsparter som företräder personalen är företrädda så att de mest representativa fackliga organisationerna företräder personalen. Till övriga delar gav utlåtandena inte anledning att ändra propositionen.

7 Specialmotivering

3 §. Kevas medlemssamfund. I paragrafen föreslås bestämmelser om de sammanslutningar som är medlemssamfund i Keva direkt enligt lagen eller som kan ansluta sig som medlemssamfund i Keva. Sammanslutningar som står under kommunernas och välfärdsområdenas bestämmande inflytande kan ansluta sig som medlemssamfund i Keva. I 4 mom. i paragrafen föreskrivs det om möjligheten för ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) och som var medlemssamfund i Keva den 1 april 2017 att kvarstå som medlemssamfund till utgången av 2025. Det föreslås att tidsfristen förlängs till utgången av 2035. Detta är motiverat för att yrkeshögskolorna ska kunna trygga sina anställdas tilläggspensionsskydd oberoende av ägarförhållandena.

8 a §. Fullmäktige. I 2 mom. i paragrafen föreskrivs det om kvoterna för fullmäktige. Det föreslås att kvoterna för fullmäktige ska utökas med företrädare för välfärdsområdena så att tjugo fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation och välfärdsområdena gemensamt så att kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena och de olika landsdelarna är jämnt företrädda i fullmäktige. Vid förordnandet av kommunernas, samkommunernas, välfärdsområdenas och välfärdssammanslutningarnas fullmäktigeledamöter och suppleanter ska hänsyn dessutom tas till de olika gruppernas sammanlagda andel röster vid kommunalvalet och välfärdsområdesvalet i enlighet med proportionalitetsprincipen. Bestämmelsen motsvarar till denna del de omständigheter som för närvarande ska beaktas i fråga om fullmäktiges sammansättning, men utöver kommunalvalet

ska också resultatet i välfärdsområdesvalet beaktas i fortsättningen när det gäller sammansättningen av de fullmäktigeledamöter som företräder kommuner och välfärdsområden. I Helsingfors ordnas inget separat välfärdsområdesval, vilket innebär att resultatet av kommunalvalet i Helsingfors också beaktas på ett jämbördigt sätt vid beräkningen av röstandelarna i fråga om resultatet av välfärdsområdesvalet i andra välfärdsområden. Det första välfärdsområdesvalet förrättades i januari 2022. År 2025 och därefter ska välfärdsområdesvalet förrättas i april samtidigt som kommunalvalet.

Välfärdsområdena har än så länge ingen gemensam intressebevakningsorganisation på samma sätt som kommunerna. Således ska välfärdsområdena gemensamt komma överens om hur man ska komma överens om de personer som ska föreslås. Välfärdsområdena är självstyrande aktörer som självständigt kommer överens om hur gemensamma ståndpunkter och förslag utformas. En ståndpunkt kan till exempel utformas vid något slags sammanträde mellan välfärdsområdena, till vilket varje välfärdsområde utser en företrädare.

Den föreslagna ändringen inverkar inte på arbetsmarknadens parter representation i Kevas fullmäktige. Det föreslås dock att paragrafens ordalydelse ändras så att kommunernas och välfärdsområdenas personal företräds av de mest representativa nationella fackliga organisationerna i stället för av huvudavtalsorganisationerna. Syftet med ändringen av ordalydelsen är att säkerställa att den personal som är försäkrad hos Keva är brett representerad i organen via de mest representativa organisationer som företräder dem. De mest representativa nationella fackliga organisationer som i nuläget företräder kommunerna och välfärdsområdena i Kevas förvaltning är Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Social- och hälsovårdens förhandlingsorganisation Sote rf och Julkisen alan unioni JAU ry. Enligt lagen om anordnande av intressebevakning för kommunerna och välfärdsområdena som arbetsgivare (630/2021) svarar Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT för intressebevakningen som arbetsgivare för kommuner, samkommuner, välfärdsområden och välfärdssammanslutningar. Bestämmelsens ordalydelse preciseras så att den motsvarar det nya rättsläget.

9 §. Styrelsen. Bestämmelser om styrelsens sammansättning finns i paragrafens 2 mom. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att styrelsen utökas med företrädare för välfärdsområdena. Det föreslås att sex av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation och välfärdsområdena gemensamt. Vid valet av ledamöter som föreslagits av välfärdsområdena och kommunerna kan det sammanlagda resultatet av kommunalvalet och välfärdsområdesvalet beaktas på motsvarande sätt som resultatet av kommunalvalet beaktas för närvarande.

Det föreslås att tre av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av de mest representativa nationella fackliga organisationer som företräder kommunernas och välfärdsområdenas personal. På motsvarande sätt som i fråga om fullmäktiges sammansättning föreslås det att paragrafens ordalydelse ändras så att kommunernas och välfärdsområdenas personal företräds av de mest representativa nationella fackliga organisationerna i stället för av de nuvarande huvudavtalsorganisationerna. Syftet med ändringen av ordalydelsen är att säkerställa att den personal som är försäkrad hos Keva är brett representerad i organen via de mest representativa organisationer som företräder dem. De mest representativa nationella fackliga organisationer som i nuläget företräder kommunerna och välfärdsområdena i Kevas förvaltning är Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Social- och hälsovårdens förhandlingsorganisation Sote rf och Julkisen alan unioni JAU ry.

Det föreslås att två av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT. Av de ordinarie styrelseledamöterna utser

fullmäktige en till ordförande och en till vice ordförande. Till denna del sker det inga förändringar.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 april 2023. Mandatperioden för den sammansättning av fullmäktige som är behörig när lagen träder i kraft ska dock fortsätta till och med den 31 augusti 2025.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Den författningsrättsliga frågan i propositionen hänför sig till de grundläggande fri- och rättigheterna. Med tanke på grundläggande fri- och rättigheter som tryggas i grundlagen försvagar propositionen inte individens grundläggande fri- och rättigheter. I propositionen föreslås det uttryckligen att bevarandet av tilläggs pensionsrättigheter tryggas för alla arbetstagare som intjänat sådana under sin yrkeskarriär.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om Keva

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Keva (66/2016) 3 § 4 mom., 8 a § 2 mom. och 9 § 2 mom., sådana de lyder,
3 § 4 mom. i lag 292/2017 samt 8 a § 2 mom. och 9 § 2 mom. i lag 513/2020, som följer:

3 §

Kevas medlemsamfund

Ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) och som är medlemsamfund i Keva den 1 april 2017 har rätt att kvarstå som medlemsamfund i Keva till utgången av 2035 oberoende av ändringar i bolagets ägarförhållanden.

8 a §

Fullmäktige

Sex fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av de mest representativa nationella fackliga organisationer som företräder kommunernas och välfärdsområdenas personal. Fyra fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT. Av de övriga fullmäktigeledamöterna och suppleanterna förordnas tjugo bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation och välfärdsområdena gemensamt så att kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena och de olika landsdelarna är jämnt företrädda i fullmäktige. Vid förordnandet av kommunernas, samkommunernas, välfärdsområdenas och välfärdssammanslutningarnas fullmäktigeledamöter och suppleanter ska hänsyn tas till de olika gruppernas sammanlagda andel röster vid kommunalvalet och välfärdsområdesvalet i enlighet med den proportionalitetsprincip som följer av vallagen (714/1998).

9 §

Styrelsen

Styrelsen består av elva ledamöter, var och en med en personlig suppleant. Tre av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av de mest representativa nationella fackliga organisationer som företräder kommunernas och välfärdsområdenas personal. Två av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT. Sex av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation och välfärdsområdena gemensamt. Fullmäktige utser en av de ordinarie ledamöterna till ordförande och en till vice ordförande.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Mandatperioden för de fullmäktigeledamöter som är förordnade vid ikraftträdandet av denna lag fortsätter till och med den 31 augusti 2025.

Helsingfors den 6 oktober 2022

Statsminister

Sanna Marin

Kommunminister Sirpa Paatero

Lag

om ändring av lagen om Keva

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Keva (66/2016) 3 § 4 mom., 8 a § 2 mom. och 9 § 2 mom., sådana de lyder,
3 § 4 mom. i lag 292/2017 samt 8 a § 2 mom. och 9 § 2 mom. i lag 513/2020, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Kevas medlemssamfund

Ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) och som är medlemssamfund i Keva den 1 april 2017 har rätt att kvarstå som medlemssamfund i Keva till utgången av 2025 oberoende av förändringar i bolagets ägarförhållanden.

8 a §

Fullmäktige

Sex fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av de huvudavtalsorganisationer som anges i kommunernas huvudavtal. Fyra fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av kommunala arbetsmarknadsverket. Av de övriga fullmäktigeledamöterna och suppleanterna förordnas tjugo bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation så att kommunerna, samkommunerna och de olika landsdelarna är jämnt företrädna i fullmäktige. Vid förordnandet av kommunernas och samkommunernas fullmäktigeledamöter och suppleanter ska hänsyn tas till de olika gruppernas andel röster vid kommunalvalet i enlighet med den proportionalitetsprincip som följer av vallagen (714/1998).

Föreslagen lydelse

3 §

Kevas medlemssamfund

Ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) och som är medlemssamfund i Keva den 1 april 2017 har rätt att kvarstå som medlemssamfund i Keva till utgången av 2035 oberoende av ändringar i bolagets ägarförhållanden.

8 a §

Fullmäktige

Sex fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av de *mest representativa nationella fackliga organisationer som företräder kommunernas och välfärdsområdenas personal*. Fyra fullmäktigeledamöter och lika många suppleanter förordnas bland personer som föreslagits av *Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT*. Av de övriga fullmäktigeledamöterna och suppleanterna förordnas tjugo bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation *och välfärdsområdena gemensamt* så att kommunerna, samkommunerna, *välfärdsområdena* och de olika landsdelarna är jämnt företrädna i fullmäktige. Vid förordnandet av kommunernas, samkommunernas, *välfärdsområdenas och välfärdsammanslutningarnas* fullmäktigeledamöter och suppleanter ska hänsyn tas till de olika gruppernas *sammanlagda* andel röster

Gällande lydelse

9 §

Styrelsen

Styrelsen består av elva ledamöter, var och en med en personlig suppleant. Tre av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av de huvudavtalsorganisationer som anges i kommunernas huvudavtal. Två av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av kommunala arbetsmarknadsverket. Sex av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation. Fullmäktige utser en av de ordinarie ledamöterna till ordförande och en till vice ordförande.

Föreslagen lydelse

vid kommunalvalet och välfärdsområdesvalet i enlighet med den proportionalitetsprincip som följer av vallagen (714/1998).

9 §

Styrelsen

Styrelsen består av elva ledamöter, var och en med en personlig suppleant. Tre av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av de *mest representativa nationella fackliga organisationer som företräder kommunernas och välfärdsområdenas personal*. Två av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av *Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT*. Sex av ledamöterna och deras suppleanter väljs bland personer som föreslagits av kommunernas centralorganisation *och välfärdsområdena gemensamt*. Fullmäktige utser en av de ordinarie ledamöterna till ordförande och en till vice ordförande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Mandatperioden för de fullmäktigeledamöter som är förordnade vid ikraftträdandet av denna lag fortsätter till och med den 31 augusti 2025.